

Ball de Gitanes

Sant Esteve de Palautordera

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Es ballen a la plaça Major
Alçada: 233

Coordenades:

Latitud: 41.703785097186
Longitud: 2.4357057242363
UTM Est (X): 453051
UTM Nord (Y): 4617043

Classificació

Número de fitxa 08207 - 95
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani
Segle Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Daniel Gutiérrez Espartero
Data de registre de la fitxa: dc., 04/01/2023 - 23:06

Descripció

Malgrat el nom, més que un ball, es tracta d'un espectacle format per diverses danses que es ballaven durant les festes de carnaval. El seu origen és incert, amb una gran tradició al Vallès i sembla que la tradició que té els seus inicis al segle XIX.

L'esdeveniment se celebra el diumenge de carnaval, està totalment pautat i segueix l'esquema que es descriu a continuació:

A les 11 h del matí els músics, juntament amb els balladors i els diablots, inicien la cercavila pels carrers de Sant Esteve de Palautordera per recollir donacions dels veïns que després serviran per fer l'aperitiu popular una vegada finalitzada la ballada. Aquells que fan una donació reben un pom de mimosa i un recordatori.

La música en directe acompanya tots els moments de la festa. Una vegada finalitzada la cercavila a la Plaça Major comença l'espectacle del Ball de Gitanes. L'inici de l'esdeveniment és l'entrada a plaça del personatge conegut com 'El Capità', damunt de cavall. Homes disfressats de velles, que representen els reis que presidiran i comentaran la festa, dansen amb ironia i burla com és habitual al carnaval. Es manté en secret la identitat d'aquestes persones. Posteriorment entren els diablots fent petar les xurriaques que animen els assistents i maquen l'espai on es ballarà. Mentre es balla, els diablots molesten el públic i els balladors. Finalment comencen els balls. Els nens comencen la ballada, és una mostra de la vida que té la festa i que n'assegura la pervivència. Entren les colles dels “joves” i dels “grans”. Les danses que conformen són les següents: *Part de tres*, *Les estrelles*, *La catxutxa*, *El xotis*, *La jota* i altres danses com el *Ball pla* que s'han anat afegint al llarg dels darrers anys.

L'esdeveniment finalitza amb un aperitiu popular.

Observacions:

Fotografies i text extrets de: <http://gitanesdesantesteve.cat/>

Història

Tot i que la datació d'aquesta dansa és incerta, sembla que té una tradició vuitcentista. Als anys 20 del segle XX es va deixar de ballar. Posteriorment cap a l'any 1980 es van recuperar pel Carnaval.

Actualment és una de les danses més característiques de Sant Esteve de Palautordera.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Pàgina web del Ball de Gitanes de Sant Esteve de Palautordera](#)

RECORDEM: EL VESTUARI ES TORNA DESPRÉS DE LA BAILLADA.

CAMBRERS I CAMBRERES

- * Castanyoles amb cintes
- * Barret + ploma
- * Pentinat recollit per potza mimosa. Pentinades de cara.
- * Samaneta o camisa negra
- * Ramet de mimosa
- * Davantal blanc
- * Camisa blanca
- * Faldilla negra
- * Falsa blava
- * Enagó blanc
- * Pantalons negres
- * Mantó de Manila
- * Mitges "OMSA SUPERA 15" color SIERRA
- * Camals blancs
- * Merceditas
- * Mitjons blancs
- * Espardenya de beta negra

BAILLADA DE Gitanes 19 DE FEBRER DE 2012

ENS TROBEM A LES 9h AL TEATRE.

* Roba i complement de l'entrant.

RECORDEU: EL VESTUARI ES TORNA ENAGOS DESPRÉS DE LA BALLADA.

BALLADA DE GITANES 19 FEBRER DE 2012

ENS TROBEM A LES 9h. AL TEATRE.

* Roba i complement de l'època.

RECORDEU: EL VESTUARI ES TORNA FLORISTES I FLORISTOS DESPRÉS DE LA BALLADA.

BALLADA DE GITANES 19 FEBRER 2012

ENS TROBEM A LES 9h. AL TEATRE.

* Roba i complement de l'època.

RECORDEU: EL VESTUARI ES TORNA DESPRÉS DE LA BALLADA.

PAIRELLA GITANES

BALLADA DE GITANES 19 DE FEBRER DE 2012

ENS TROBEM A LES 9h. AL TEATRE.

* Roba i complement de l'època.